

ת"פ 6137/11/12 - מדינת ישראל, מדינת ישראל ואח'... נגד ט.א.ס ניהול שירותי מזון בע"מ, א. שקדים בע"מ, ראובן גל, ט.א.ס ניהול שירותי מזון בע"מ ואח'...

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 6137-11-12 מדינת ישראל נ' ט.א.ס. ניהול שירותי מזון בע"מ ואח'
ת"פ 11487-02-13 מדינת ישראל נ' ט.א.ס. ניהול שירותי מזון בע"מ ואח'

בפני כב' השופט ד"ר שאול אבינור

ת.פ. 6137-11-12

מדינת ישראל	המאשימה נגד הנאשמים
1. ט.א.ס ניהול שירותי מזון בע"מ	
2. א. שקדים בע"מ	
3. ראובן גל	

ת.פ. 11487-02-13

מדינת ישראל	המאשימה נגד הנאשמים
1. ט.א.ס ניהול שירותי מזון בע"מ	
2. י.ד.שיראל - שירותי מזון בע"מ	
3. ראובן גל	
4. שירלי גל - נמחקה	
5. דניאל גגאל	

גזר דין

א. רקע כללי:

1. הנאשמים הורשעו, על יסוד הודאתם, בביצוע עבירות המס בהן הואשמו בכתבי האישום בשני התיקים שבכותרת, שהדין בהם אוחד לפניי, כלהלן:
(א) ת"פ 6137-11-12 (להלן - תיק מס ההכנסה) - שעניינו בעבירות לפי הוראות פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן - פקודת מס הכנסה).
(ב) ת"פ 11487-02-13 (להלן - תיק מע"מ) - שעניינו בעבירות לפי הוראות חוק מס ערך מוסף,

תשל"ו-1975 (להלן - חוק מע"מ), ותקנותיו.

(1) תיק מס ההכנסה:

2. על פי עובדות כתב האישום בתיק זה, נאשמת 1, חברת ט.א.ס ניהול שירותי מזון בע"מ (להלן - ט.א.ס.), ונאשמת 2, חברת א. שקדים בע"מ (להלן - א. שקדים), היו חברות פרטיות שבתקופה הרלוואנטית לכתב האישום הפעילו בית קפה (להלן - בית הקפה). מר ראובן גל, נאשם 3, היה מנהלן הפעיל של ט.א.ס וא. שקדים.

3. כתב האישום אוחז ארבעה אישומים, שעובדותיהם הן כלהלן:

באישום הראשון הואשמו ט.א.ס ונאשם 3. על פי עובדות אישום זה, ט.א.ס לא הגישה במועד דו"ח על הכנסותיה, בצירוף מאזן וחשבון רווח הפסד מאושרים על-ידי רואה-חשבון (להלן - דו"ח), לשנת המס 2009; הגם שמחזורה העסקי באותה שנה, על פי דיווחי הנאשמים למע"מ, עמד על סך של 706,011 ₪.

באישום השני הואשמו ט.א.ס ונאשם 3. על פי עובדות אישום זה, ט.א.ס לא הגישה במועד דו"ח לשנת המס 2010; הגם שמחזורה העסקי באותה שנה, על פי דיווחי הנאשמים למע"מ, עמד על סך של 5,745,708 ₪.

באישום השלישי הואשמו א. שקדים ונאשם 3. על פי עובדות אישום זה, א. שקדים לא הגישה במועד דו"ח לשנת המס 2010; הגם שמחזורה העסקי באותה שנה, על פי דיווחי הנאשמים למע"מ, עמד על סך של 2,134,998 ₪.

באישום הרביעי הואשם נאשם 3. על פי עובדות אישום זה, הנאשם לא הגיש במועד דו"ח על הכנסותיו לשנת המס 2010.

4. שלושת הנאשמים הודו כאמור בעובדות הנ"ל, והורשעו על יסוד הודאה זו - בהתאם לחלקיהם כמפורט באישומים הראשון עד השלישי - בעבירות של אי הגשת דו"ח במועד, לפי הוראות סעיף 216(4) יחד עם סעיף 117 לפקודה, ובאחריות מנהלים (של נאשם 3), לפי הוראות סעיף 224א לפקודה. באישום הרביעי הורשע נאשם 3 בעבירה נוספת לפי הוראות סעיף 216(4) לפקודה.

(2) תיק המע"מ:

5. על פי עובדות כתב האישום (המתוקן בשנית) בתיק זה, נאשמת 1 (ט.א.ס) הפעילה, בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום, את בית הקפה. מר ראובן גל, נאשם 3 גם בתיק זה, היה מנהלה הפעיל של ט.א.ס, יחד עם בנו מר דניאל גגאל, נאשם 5. ביום 1.1.11, לאחר שט.א.ס הפסיקה לפעול, הוקמה נאשמת 2, חברת י.ד. שיראל - שירותי מזון בע"מ (להלן - י.ד. שיראל), חברה פרטית שהמשיכה להפעיל את בית הקפה. נאשם 3 היה מנהלה הפעיל של י.ד. שיראל.

6. כתב האישום המתוקן בשנית אוחז שני אישומים, שעובדותיהם הן כלהלן:

באישום הראשון הואשמו ט.א.ס, נאשם 3 ונאשם 5. על פי עובדות אישום זה, במהלך שנת 2010 הגישו הנאשמים למע"מ, באיחור, חמישה דוחות תקופתיים, דהיינו: דוחות תקופתיים לחודשים אפריל,

יוני, אוגוסט, אוקטובר ודצמבר.

הדוחות לחודשים אפריל, יוני ואוגוסט הוגשו באיחור ובאמצעות המחאות שלא כובדו והוחזרו על ידי הבנק. תשלום הדוחות האמורים הושלם רק ביום 20.12.10.

גם הדוחות לחודשים אוקטובר ודצמבר הוגשו באיחור ובאמצעות המחאות שלא כובדו והוחזרו על ידי הבנק. הדוחות האמורים הוגשו על סך של 230,179 ₪ ועד למועד הגשת כתב האישום לא שולם סך של 101,469 ₪ מתוך קרן המס לפי דוחות אלה.

באישום השני הואשמו י.ד. שיראל ונאשם 3. על פי עובדות אישום זה, עד למועד הגשת כתב האישום הנאשמים לא הגישו או שילמו 16 דוחות תקופתיים החל בחודש אפריל 2011 ועד לחודש יוני 2012. סכום המע"מ הנובע מדוחות אלו הוא לפחות 1,065,649 ₪ (ללא מס תשומות).

7. בתיק זה הואשמו, בתחילה, חמישה נאשמים, אך לאחר מכן הוסכם על מחיקתה של נאשמת 4, גב' שירלי גל, שהינה בתו של נאשם 3 ואחותו של נאשם 5. ארבעת הנאשמים שנותרו הודו כאמור בעובדות כתב האישום, המתוקן בשנית, והורשעו על יסוד הודאה זו בעבירות של אי הגשת דו"ח תקופתי במועד, לפי הוראות סעיף 117(א)(6) יחד עם 67 ו-88 לחוק מע"מ ותקנות 20 ו-23 לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו-1976. בהתאם לעובדות כתב האישום, באישום הראשון הורשעו ט.א.ס, נאשם 3 ונאשם 5 בביצוע חמש עבירות, ובאישום השני הורשעו י.ד. שיראל ונאשם 3 בביצוע חמש עשרה עבירות.

ב. הראיות לקביעת העונש ועיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

(1) הראיות לקביעת העונש:

8. מטעם המאשימה הוגשו, כראיות לקביעת העונש, גיליון הרשעותיו של נאשם 3 (ע/1) וכן דוחות אודות חובותיהן של ט.א.ס וי.ד. שיראל למע"מ (ע/2). כעולה מגיליון ההרשעות הקודמות, לנאשם 3 הרשעה קודמת אחת משנת 2008, בגין עבירה של קבלת דבר במרמה לפי הוראות סעיף 415 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). נאשם 3 נשפט בגין עבירה זו, בין השאר, לעונש של מאסר בפועל לתקופה של חודשיים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

9. כעולה מהדוחות הנ"ל, המבוססים על ביקורת ספרים שנעשתה בעסק, הסכומים שלא שולמו למע"מ הינם כלהלן:

באישום הראשון - 101,469 ₪, בצירוף הפרשי ריבית והצמדה בסך 21,649 ₪.

באישום השני - סכום משוערך בשיעור של 1,366,634 ₪.

10. מטעם ההגנה הוגשו מסמכים בעניינו של נאשם 5, המצביעים על מצבו הכלכלי הקשה וחובותיו הכבדים, שבעטיים הוא מצוי כיום בהליכי פשיטת רגל.

(2) עיקר טיעוני המאשימה בתיק מס ההכנסה:

11. ב"כ המאשימה בתיק מס ההכנסה עמדה על המסגרת העובדתית של האישומים בתיק זה, דהיינו: אי הגשה במועד של שני דוחות של ט.א.ס, לשנות המס 2009 ו-2010, דו"ח של א. שקדים לשנת

המס 2009, ודו"ח אישי של נאשם 3 לשנת המס 2010. ב"כ המאשימה הדגישה כי הנאשמים הסירו את המחדלים באופן חלקי בלבד. דוחות של ט.א.ס.ו.א. שקדים לשנת 2009 הוגשו וכן הוגש הדו"ח העסקי לשנת 2010. ואולם, הדו"ח של ט.א.ס. לשנת 2010 לא הוגש.

12. לשיטת ב"כ המאשימה, חומרת המקרה דנא באה לידי ביטוי הן בריבוי העבירות והן במחזורי הפעילות הגבוהים, כפי שצוינו בעובדות כתב האישום (ר' בפסקה 3 דלעיל). בנוסף, הימנעות הנאשמים מהסרת המחדל העיקרי בתיק - דו"ח ט.א.ס. לשנת 2010, בה היה המחזור גבוה במיוחד - חרף דחיות חוזרות ונשנות למשך תקופה של כשנתיים ימים, אף היא מהווה שיקול נוסף לחומרה. לגישת ב"כ המאשימה, אין לקבל את טענות הנאשמים בדבר הוצאות והפסדים שבכל מקום היו מביאים לחבות במס אפסית, כך שהלכה למעשה לא נגרם נזק לאוצר המדינה. לגישתה, בהיעדר דוחות מאושרים כדן מדובר בטענות בעלמא, חסרות כל בסיס ראייתי.

13. לעניין קביעת מתחם העונש ההולם הדגישה ב"כ המאשימה את הערכים החברתיים, אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירות דנא. אי הגשת דוחות פוגעת בהתנהלות מערכת גביית המס, מונעת משלטונות המס לפקח על חבות המס, חישובו וגבייתו, ובכך פוגעת בקופת אוצר המדינה ובשוויון בנשיאה בנטל המס.

14. על רקע זה עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם, בהתאם לרכיבי הענישה השונים ובנפרד לכל אישום, כלהלן: ברכיב המאסר בפועל בין 4 חודשי מאסר בפועל לבין 8 חודשי מאסר בפועל; ברכיב המאסר המותנה בין חודשיים מאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר על תנאי; וברכיב הענישה הכלכלית בין קנס בשיעור של 8,500 ₪ (כשיעור הקנס המנהלי) לבין קנס בשיעור של 29,200 ₪ (כשיעור הקנס המקסימלי).

15. באשר לגזירת עונשם של הנאשמים טענה ב"כ המאשימה כי, בהתאם למקובל בפסיקה, בעבירות כגון דא יש ליתן משקל נמוך לנסיבותיהם האישיות של הנאשמים וקשיהם הכלכליים או הבריאותיים, נוכח האינטרס הציבורי בהרתעה, במיוחד כאשר המחדלים לא הוסרו.

16. ב"כ המאשימה עתרה אפוא להטלת עונש מאסר בפועל על נאשם 3, בצירוף מאסר מותנה, קנס והתחייבות להימנע מביצוע עבירה. באשר לחברות הנאשמות - ט.א.ס.ו.א. שקדים - מדובר בחברות שאינן פעילות ועל כן עתרה ב"כ המאשימה להטלת קנס כספי סמלי בלבד.

(3) עיקר טיעוני המאשימה בתיק המע"מ:

17. ב"כ המאשימה בתיק המע"מ פירטה את המסגרת העובדתית בתיק זה, הכולל כזכור 20 עבירות (ר' בפסקה 6 דלעיל). מעבר לטיעונים, שנשמעו במסגרת תיק מס ההכנסה, הדגישה ב"כ המאשימה בתיק המע"מ את ריבוי עבירות המע"מ ואת סכום החוב העצום, שלא שולם. חוב זה עומד, בקרן המס בלבד, על למעלה ממאה אלף ₪ באישום הראשון ועל למעלה ממיליון ₪ באישום השני.

18. באשר למתחמי העונש ההולמים עתרה ב"כ המאשימה בתיק המע"מ למתחמים דומים לאלה להם נטען בתיק מס ההכנסה, תוך הדגשה כי יש להשית עונש בגין כל עבירה ועבירה. לשיטתה, נוכח ריבוי העבירות יש לשקלל את המתחם באופן שהרף העליון שבו יעמוד על שנת מאסר בפועל.

19. ב"כ המאשימה ביקשה להבחין, לעניין גזירת העונש, בין נאשם 3 לבין נאשם 5. בעניינו של נאשם 3 מדובר בעשרים עבירות. בנוסף, לנאשם 3 הרשעה פלילית קודמת. כמו כן, בעניינו של נאשם 3 רק מקצת המחדלים הוסרו, כך שנתר לנאשם 3 חוב עצום למע"מ. בנסיבות אלה, כך לשיטת ב"כ המאשימה, עונשו של נאשם 3 צריך להיות ברף הענישה העליון של מתחם העונש ההולם המשוקלל.
20. להבדיל, עניינו של נאשם 5 חמור פחות. יחד עם זאת, גם בעניינו של נאשם 5 מדובר במספר עבירות, חמש במספר. בנוסף, המחדלים הוסרו באופן חלקי בלבד, כך שנתר חוב משמעותי בגין אי תשלום המס. אמנם סכום החוב הינו נמוך בהשוואה לנאשם 3, אך עדיין מדובר בסכום משמעותי. לפיכך עתרה ב"כ המאשימה לענישה ברף העליון של מתחם העונש ההולם.
21. לבסוף, באשר לחברות הנאשמות, שאינן פעילות, עתרה ב"כ המאשימה להטלת קנס כספי סמלי בלבד.

(4) עיקר טיעוני ההגנה:

22. ב"כ הנאשמים עתר, מצידו, להקלה בדינם של הנאשמים ולקביעת מתחמי עונש הולמים מתונים בהרבה מאלה להם טענו ב"כ המאשימה. ב"כ הנאשמים הדגיש, בהקשר זה, את התיקונים שנערכו בכתב האישום בתיק המע"מ, אשר הובילו להסרתה של נאשמת 4 מכתב האישום, כמו גם תיקון האישום השני, בו הוסף שסכום המע"מ של שולם הינו ללא מס תשומות. לטענת ב"כ הנאשמים, הגם שהדברים לא צוינו בעובדות כתב האישום, מוסכם כי התשומות עומדות על סך של כחצי מיליון ₪. בנוסף, כך לטענת ב"כ הנאשם, העבירות בהן הורשעו הנאשמים הינן עבירות טכניות, ללא כוונת מרמה, שהפסיקה נוהגת להקל בענישתן.
23. ב"כ הנאשמים פירט את הנסיבות המקלות בעניינם של שני הנאשמים. מדובר בנאשמים אשר שיתפו פעולה באופן מלא עם רשויות החקירה, הודו במיוחס להם, נטלו אחריות על מעשיהם והביעו חרטה, ובכך גם חסכו את ניהולו של ההליך המשפטי. זאת ועוד, כך לטענת ב"כ הנאשמים, לא מדובר במקרה דנא בנאשמים שניסו לרמות, להונות או לגזול כספים מרשויות המס, אלא מדובר בנאשמים שנקלעו לקשיים כלכליים של ממש אשר הביאו אותם, בסופו של דבר, לקריסה כלכלית.
24. ב"כ הנאשמים החל את טיעונו הספציפי בנאשם 5. מדובר בנאשם שעברו ללא רבב ועסקיו קרסו. הקשר שלו לתיק הרלוואנטי (תיק המע"מ) הינו למעשה מקרי ונובע מכך שנאשם 5 ניהל עסק אחר בסמיכות לבית הקפה, כחלק מעיסוקו במספר חברות רב בהן עבד. בנסיבות אלה ביקש נאשם 3 - כזכור, אביו של נאשם 5 - עזרה מנאשם 5 בניהול העסק וכך נקלע זה האחרון לצרה זו ולאישום דנא.
25. נאשם 5 הינו כבן 36 שנים (יליד 1978), נשוי ואב לשני ילדים, כאמור ללא עבר פלילי. נאשם 5 לא גויס בזמנו לצה"ל, בשל פרופיל רפואי נמוך, אך חרף זאת התנדב במשטרת ישראל. עסקיו של נאשם 5 קרסו כלכלית, הוא נקלע לחובות כבדים בהוצאה לפועל וכיום הוא מצוי בהליכי פשיטת רגל (ר' 1/ס). בנסיבות אלה, לא זו בלבד שאין באפשרותו של נאשם 5 להסדיר את תשלום החוב למע"מ אלא שאף אין ביכולתו לשלם קנס כספי שבית המשפט ישית עליו, שיקול שיש להתחשב בו בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין.
26. על רקע זה, וכאשר בעניינו של נאשם 5 מדובר באישום אחד בלבד, המתייחס לחמש עבירות ולסך של כ-101,000 ₪ בקרן המס, ביקש ב"כ הנאשמים להסתפק בענישה מתונה, שתאפשר לנאשם עמוד 5

5 לפתוח דף חדש ולחזור לחיים נורמטיביים. באופן קונקרטי עתר ב"כ הנאשמים, בעניינו של נאשם 5, להשתת עונש כולל אחד של מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות ולקנס כספי בטווח שבין 8,000 ₪ ל-15,000 ₪.

27. באשר לנאשם 3, ב"כ הנאשמים ער כמובן לכך שמדובר במקרה חמור במידה ניכרת מעניינו של נאשם 5. יחד עם זאת, כך לשיטתו, מתחמי העונש ההולמים בעניינו צריכים להיות פחותים בהרבה מאלה להם טענו ב"כ המאשימה. בתיק מס ההכנסה מתחם העונש ההולם ראוי שיהא בין 3 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, לבין 6 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, ולענין הקנס בטווח שבין 2,000 ₪ לבין 18,000 ₪. מתחם העונש ההולם בתיק המע"מ ראוי שיהא בין 5 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, לבין 6 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, ולענין הקנס בטווח שבין 10,000 ₪ לבין 30,000 ₪.

28. באשר לתיק מס ההכנסה הדגיש ב"כ הנאשמים כי מרבית המחדלים, בשלושה מתוך ארבעת האישומים, הוסרו. בענין האישום השני, בו לא הוסר המחדל, עתר ב"כ הנאשמים לדחיית טענת ב"כ המאשימה שלפיה יש ליתן משקל לעובדה שבשנת המס הרלוואנטית לאישום - שנת המס 2010 - היה לט.א.ס מחזור עסקי גבוה במיוחד. לשיטתו, העובדה שמחזור עסקי של חברה הינו גבוה אינה מהווה אינדיקציה לכך שהחברה לא תקרוס ותפסיד, שהרי כבר היו דברים מעולם, ועל כן אין לבסס על כך כל ממצא לחובת הנאשמים.

29. באשר לתיק המע"מ הדגיש ב"כ הנאשמים את נסיבותיו האישיות של נאשם 3 ואת הסתבכותו והתמוטטותו הכלכלית, אשר לא אפשרו לו להסיר את המחדלים, כפי שביקש לעשות. יתר על כן, מצבו האישי של נאשם 3 הינו קשה. מדובר באדם כבן 67 שנים (יליד 1947), אב לילדים וסב לנכדים. עסקיו של נאשם 3 נקלעו לקשיים, הוא צבר חובות כבדים, לווה כספים מהמשפחה ולבסוף נותר בחוסר כל. כיום נאשם 3 לא פעיל, לא עובד ומתגורר בשכירות. בנוסף, מצבו הרפואי של נאשם 3 אינו קל. נאשם 3 חולה בסוכרת, סובל מבעיות בברכיים, ומצוי בטיפול תרופתי. אמנם יש לנאשם הרשעה קודמת, אך אין בעברו הסתבכות כלשהי עם רשויות המס. על רקע נסיבות אלה עתר אפוא ב"כ הנאשמים להשתת עונש מתון על נאשם 3.

30. לבסוף, נאשמים 3 ו-5, בדברם האחרון לעונש, הביעו צער וחרטה על מעשיהם. נאשם 3 דיבר בהתרגשות, טען כי מעולם לא היה מצב בו לא עמד בהתחייבויות, והוסיף:

...איבדתי את הבית והכל. אני מתבייש להיות במצב הזה. קרה לי דבר כזה בחיים שלי לא הייתי חיי(ב) לאף אחד. אני מתנצל בפני מע"מ, הם היו בסדר. זה מה שקרה. אני נשארתי בלי כלום. אני שבוע לפני יום ההולדת של הנכדה שלי. אני רק מתנצל ומצטער (ר' בפרוטוקול, עמ' 18 שורה 14 ואילך)

31. נאשם 5 הוסיף והדגיש כי המעשים לא היו מתוכננים, לא היתה בהם כוונת זדון ולא היה בהם ניסיון לעשות "קומבינה". כל המשפחה קרסה כלכלית ועל כן לא היתה לנאשמים אפשרות לשלם את החוב למע"מ.

32. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לעבירות אותן ביצע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם; והכל כאמור בהוראות סעיף 40ג לחוק העונשין. קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה - וזאת תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כמפורט בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.

33. בביצוען של עבירות מס יש כדי לפגוע בשני ערכים חברתיים חשובים:

האחד - ההגנה על הקופה הציבורית שבאוצר המדינה. כספי המיסים אינם כספיו של מי שנדרש לשלם, אלא הם כספים השייכים לציבור. באי תשלומם של מיסים יש אפוא משום פגיעה באוצר המדינה וגזל כספו של הציבור.

השני - ההגנה על שוויון הנשיאה בנטל המס. המשתמטים מתשלומם של מיסים פוגעים בשוויון הנשיאה בנטל המס בין כלל תושבי המדינה, בכך שהם משפרים את מצבם הכלכלי בהשוואה לאלה שעומדים בחובותיהם לחברה, מצייתים לחוק ומשלמים את מסייהם כדת וכדין. בנוסף, משתמטים כאמור גורמים להקטנת הקופה הציבורית באופן שעלול ליצור אילוץ להעלאת מיסים, אשר תשוב ותכביד עוד על ציבור משלמי המיסים.

34. יש להדגיש כי עבירות המס כוללות לא רק עבירות הכרוכות בהתחמקות או בהשתמטות מתשלום מס, אלא גם עבירות שעניינן אי דיווח לרשויות המס, כגון העבירות נשוא תיק המע"מ שעניינן באי הגשה במועד של דוחות, לפי הוראות סעיף 117(א)(6) לחוק מע"מ. אכן, כפי שטען ב"כ הנאשמים, עבירות כגון אלה - להבדיל מהעבירות לפי הוראות סעיף 117(ב) לחוק מע"מ - אינן כוללות יסוד של מטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, ואף יש בהן היבט "טכני", בכך שהן מתבטאות, בפועל, באי הגשת דוחות, או בדיווח חסר או לקוי. יחד עם זאת, אין בהיבטים אלה כדי להפוך עבירות אלה לעבירות קלות-כביכול, ולמעשה ההיפך הוא הנכון.

35. מעבר לכך שעבירות אי דיווח הינן, במקרים רבים, שלב ראשון או מקדמי בביצוע עבירות הכרוכות בהשתמטות מתשלום מס, אי הדיווח כשלעצמו פוגע בכלכלת המדינה, בכך שהוא יוצר תופעה המכונה (בלשון עממית) "שוק שחור", או (בלשון מקצועית) "כלכלה לא מדווחת" (non-observed economy).

36. עבירות אי הדיווח השונות, כשלעצמן וללא קשר לעבירות של השתמטות מתשלום מס, יוצרות מצב דברים עובדתי בו קיימים פערי מידע בין הנתונים הכלכליים הרשמיים - אותם נתונים שעליהם מבוסס המחקר הכלכלי והתכנון הכלכלי של המשק הלאומי - לבין הנתונים הכלכליים של המשק בפועל, הלכה למעשה. פערים אלה מתבטאים הן בחסר מידע באשר להיקף הנכון של הפעילות הכלכלית במשק והן בחסר מידע באשר למגמותיה של פעילות זו.

37. עבירות אי דיווח גורמות אפוא, כשלעצמן, לטעויות במחקר הכלכלי ובתכנון הכלכלי של המשק הלאומי. לפיכך, בעטיין של עבירות אלה נוצרים עיוותים בהליכי התקצוב ובהליכי הקצאת המשאבים במשק, עיוותים העלולים להביא בין השאר לניצול לרעה של תקציבים, למשל בכל הקשור לתשלומי רווחה. מכאן, שגם בביצוען של עבירות מס שעניינן אי דיווח בלבד יש כדי לפגוע באותם ערכים חברתיים שצוינו לעיל.

38. הנה כי כן, עבירות המיסים שבביצוען הורשעו הנאשמים הינן עבירות חמורות, כפי שגם נקבע בפסיקה לא אחת. פגיעתן של עבירות אלה בחברה רעה ומהותית, ועל כן יש צורך להשית בגינן ענישה מרתיעה, הן בעונשי מאסר בפועל והן בקנסות כספיים, בפרט כאשר המחדלים לא הוסרו. על כן, ככלל, על הענישה לכלול רכיב של מאסר בפועל ממש ורק כחריג ניתן לגזור עונש של מאסר בפועל, שניתן לרצותו בדרך של עבירות שירות, או להסתפק בעונש של מאסר מותנה.
39. בשני התיקים דנא מדובר במצב דברים של ריבוי עבירות: מדובר בשני כתבי אישומים שבכל אחד מהם מספר אישומים, שחלקם מתייחסים למספר מעשי עבירה. מטעם המאשימה אמנם התבקשה השתת עונש בגין כל עבירה ועבירה, אך שני הצדדים לא הביאו לפני טיעון מסודר באשר לשאלה בכמה "אירועים" - לצורך הוראות סעיף 40ג לחוק העונשין - קא עסקינן; שאלה שאינה פשוטה בהתחשב בכך שבחלק מהאישומים מדובר אמנם בריבוי מעשים אך במעשים זהים, חוזרים ונשנים. בנסיבות אלה ובהיעדר טיעון כאמור אני קובע כי יש לראות בכל אחד מהאישומים בתיקים דנא משום אירוע אחד.
40. בשני התיקים דנא מדובר בעבירות שאינן כוללות מטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. בנסיבות אלה, ובהתאם לנהוג בפסיקה במקרים דומים, מקובל עליי עקרונית מתחם העונש ההולם לו טענה המאשימה. לפיכך אני קובע כי מתחם העונש ההולם, בהתייחס לכל "אירוע", הינו בין ארבעה חודשי מאסר בפועל (שניתן לרצותם בעבודות שירות) לבין שמונה חודשי מאסר בפועל; ומתחם העונש ההולם, ברכיב הענישה הכלכלית, הוא בין קנס בשיעור של כמה אלפי ₪ לבין קנס בשיעור של כמה עשרות אלפי ₪.

ד. גזירת עונשם של הנאשמים:

41. הלכה למעשה, בשני התיקים שבכותרת יש להידרש רק לשאלת עונשם של נאשמים 3 ו-5, שכן החברות-הנאשמות אינן פעילות ומוסכם כי יש להשית עליהן קנס סמלי בלבד. באשר לנאשמים 3 ו-5 הנ"ל, הרי שיש ביניהם הבדלים מהותיים לעניין גזירת העונש, הן במספר האישומים, הן בהיקף האישומים והן בעבר הפלילי.
42. כידוע, שיקול מרכזי ומהותי בקביעת עונשו של נאשם, שהורשע בביצוען של עבירות מס, הינו שיעור סכום המס אותו נמנע מלשלם. בעניינו של נאשם 5 - שהורשע רק באישום הראשון בתיק המע"מ - הסכום המדובר אמנם אינו מבוטל, אך גם אינו גבוה במיוחד, ועומד על סך של קצת למעלה מ-100,000 ₪ בקרן המס.
43. להבדיל, בעניינו של נאשם 3 מדובר בסכומים גבוהים בהרבה. בתיק המע"מ, מעבר לסכום הנ"ל נשוא האישום הראשון, האישום השני מתייחס לסכום נוסף של למעלה ממיליון ₪ בקרן המס. מכאן, שגם בהתחשב בטענת ההגנה לפיה באישום זה מס התשומות הגיע לכחצי מיליון ₪, עדיין מדובר בעניינו של נאשם 3 בתיק המע"מ - על שני אישומיו - בסכום גבוה, אף לפי קרן המס בלבד. לא למותר להזכיר, בהקשר זה, כי מרבית המחדלים בתיק זה לא הוסרו. באישום הראשון הוסרו המחדלים באופן מלא לגבי שלושה דוחות, ובאופן חלקי לגבי השניים הנותרים, ובאישום הראשון, בו מדובר כזכור ב-15 עבירות, לא הוסרו המחדלים כלל.
44. זאת ועוד, נאשם 3 הורשע, בנוסף על תיק המע"מ, גם בתיק מס ההכנסה. לעניין תיק אחרון זה מקובלת עליי טענת ב"כ המאשימה כי באישום השני בתיק מס ההכנסה (ר' בפסקה 3 דלעיל) ישנה

חומרה נוספת בשל מחזורה העסקי הגבוה של ט.א.ס בשנת המס 2010, שלגביה כזכור לא הוסר המחדל. אכן, כפי שטען ב"כ הנאשמים, מחזור עסקי גבוה של חברה אינו ערובה לכך שהחברה לא תגיע למצבים של התמוטטות והפסדים, מצבים שכמובן עשויים להשפיע על היקף חבות המס של החברה. יחד עם זאת, המינימום שניתן לצפות מחברה, בפרט כאשר מחזורה העסקי הינו גבוה, הוא להגיש את דוחותיה כדון, ובהיעדר דוחות כאמור גם אין משקל לטענות ספקולטיביות בדבר חבות מס נמוכה, שבנסיבות כאמור אינן מבוססות.

45. לשני הנאשמים (3 ו-5) נסיבות אישיות קשות. שניהם בעלי משפחות, שללא ספק תיפגענה מהטלת עונשים עליהם. שניהם עברו התמוטטות כלכלית, אשר תקשה עליהם לעמוד בעיצומים כספיים: נאשם 3 נמצא בחוסר כל ונאשם 5 הגיע לפשיטת רגל. נאשם 3 גם אינו צעיר לימים (יליד 1947) וסובל מבעיות בריאות שונות. יחד עם זאת, נסיבותיהם האישיות של הנאשמים אינן בבחינת יוצאות דופן בכגון דא.

46. אכן, לא אחת עבירות מס מבוצעות על ידי בני אדם נורמטיביים מן היישוב, בעלי משפחות, אשר נקלעו למצוקה כלכלית קשה בעטיים של משברים חמורים - בין במישור הכלכלי, בין במישור הבריאותי, ובין במישור החיים האישיים. לעיתים גם קיים שילוב משברים בכמה ממישורים אלה, ולפרקים - כפי שקרה בעניינו של נאשם 5 דנא - הנאשם אף נאלץ לנקוט בהליכי פשיטת רגל. ואולם, אך מובן הוא כי מצוקה כלכלית - היא אשר היא רקעה, ותהא אשר תהא חומרתה - אינה בבחינת היתר לבצע עבירות מס. פשיטא, כי אין לקבל ניסיון להתמודדות עם מצוקה כלכלית בדרך של אי תשלום מיסים או העלמתם.

47. המסקנה המתבקשת מהשיקולים האמורים לעיל היא, אם כן, כי בעניינו של נאשם 3 ישנה הצטברות משמעותית של נסיבות לחומרה, כלהלן: ריבוי המעשים והעבירות, ההיקף הניכר של סכומי המיסים שלא שולמו וכן ההצטברות של עבירות מס הכנסה ועבירות מע"מ גם יחד. בנוסף, עיקר המחדלים - והדברים אמורים בעיקר בתיק המע"מ - לא הוסרו, ואף נותרה כאמור יתרת חוב מס שלא שולמה למע"מ, בסכומים גבוהים. לנאשם 3 אמנם נסיבות אישיות לא קלות, אך ספק אם התיאור "נורמטיבי" הולם בעניינו, כאשר בעברו הרשעה פלילית - אמנם אחת, אך בעבירה של קבלת דבר במרמה - שבגינה הוא נשפט בין השאר לעונש של מאסר בפועל לתקופה של חודשיים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

48. בנסיבות אלה, גם בהתחשב בשיקולים לקולא - לרבות ההודאה ונטילת האחריות, ההתמוטטות הכלכלית והנסיבות האישיות - לא ניתן בעניינו של נאשם 3 לסטות מהכלל המחייב השתתפות עונש שיקול רכיב של מאסר בפועל ממש. להבדיל, נסיבותיו של נאשם 5 הינן קלות במידה ניכרת, ובהתחשב בשיקולים לקולא בעניינו כאמור לעיל - לרבות עברו הנקי - ניתן להסתפק בעניינו במאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות.

ה. סוף דבר:

49. כעולה מהאמור לעיל, בתיקים דנא עסקינן בריבוי אירועים ומעשים, שאין לנקוט לגביהם בדרך של צירוף אריתמטי של העונשים הראויים בגין כל האירועים והמעשים, אלא בדרך של גזירת עונש אחד לכל נאשם; עונש אשר ישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול האירועים והמעשים ומידת אשמו של

הנאשם הרלוואנטי, מחד גיסא, לבין העונש שייגזר עליו, מאידך גיסא, והכל בהתאם להוראות סעיף 40ג(ג) לחוק העונשין.

50. אשר על כן ולאור כל האמור לעיל אני גוזר בזה על הנאשמים את העונשים הבאים:

על נאשם 3:

(א) 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל. נאשם 3 יתייבב לריצוי עונש זה בבית המעצר ניצן, בשירות בתי הסוהר ברמלה, ביום 18.1.15 בשעה 08:00.

(ב) מאסר על תנאי למשך 10 חודשים, אותו לא יישא נאשם 3 אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה לפי הוראות חוק מע"מ או לפי הוראות פקודת מס הכנסה.

(ג) נוכח עונש המאסר בפועל שנגזר כאמור על נאשם 3, יש מקום להתחשב בו במישור הענישה הכספית, ולפיכך הקנס בעניינו יהא בסך של 15,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם בשלושים תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.9.15 ובכל ראשון לחודש שלאחריו.

היה ונאשם 3 לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מידי.

על נאשם 5:

(א) 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 15.12.14, החל ביום 19.1.15. נאשם 5 נדרש אפוא להתייבב, ביום 19.1.15 בשעה 08:00, במשרדי הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז מרכז של שירות בתי הסוהר, ברמלה, בהתאם לפרטים המופיעים בחוות הדעת האמורה.

(ב) מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, אותו לא יישא נאשם 5 אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה לפי הוראות חוק מע"מ.

(ג) קנס בסך של 9,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם בשמונה עשר תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.3.15 ובכל ראשון לחודש שלאחריו.

היה ונאשם 5 לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מידי.

על החברות הנאשמות (ט.א.ס., א. שקדים ו-י.ד. שיראל):

קנס (סמלי) בסך 1 ₪, על כל אחת מהנאשמות הנ"ל.

המזכירות תעביר העתק גזר דין זה לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ל' כסלו תשע"ה, 22 דצמבר 2014, במעמד הצדדים.

עמוד 10

